

Föreningen Klosterliv i Vreta

Verksamhetsberättelse för år 2016

Styrelse, funktionärer och medlemmar

Styrelse under verksamhetsåret

Sture Lahrin, ordförande (till och med 2016-09-10)

Arne Karlsson, ledamot och vice ordförande

Margareta Risarp ledamot och kassör

Anders Ekström, ledamot

Lars Ladell, ledamot

Maj Thulin ledamot (till årsmötet 2016-03-16)

Ledamöterna har alternerat som mötessekreterare under året. Efter ordförandens avgång har ledamöterna även alternerat som mötesordförande.

Styrelsemöten

Styrelsen har haft 8 protokollförda sammanträden under året.

Revisorer

Lars Ekenger och Jack Karlsson

Suppleant Märta Karlsson

Ansvarig för föreningens bibliotek

Kristina Ladell

Ansvarig för föreningens arkiv

Lars Ladell

Ansvariga för föreningens dräktförråd

Elisabeth Land och Helena Söderberg

Ansvarig för föreningens hemsida

Lars Ladell

Ansvarig för föreningens guideverksamhet

Märta Karlsson

Valberedning

Märta Karlsson och Inga Mörk

Medlemmar

Vid årets slut hade föreningen 68 medlemmar, föregående år var det 64 st.

Verksamhet

Årets verksamhet har innehållit de traditionella inslagen, såsom studier, guidning, försäljning av böcker m.m., aktiviteter för förskola och skola samt medverkan i olika nätverk och därtill vidareutveckling av örtagården. Samarbetet med vetenskapliga institutioner i syfte att få till stånd en undersökning av Stenkilska gravkoret med moderna metoder har fortsatt.

Under året har fyra arbetsgrupper med egna mötestillfällen varit verksamma. De är Dramagruppen, Guidegruppen, studiegruppen Les Six och Trädgårdsgruppen.

Vårens föreningsmöten

Vårens föreningsmöten började den 10 februari då Lars Ladell och hans studiegrupp presenterade sitt arbete med översättning av medeltida brev. För de 17 personer som lyssnade var denna kväll både trevlig och informativ.

Föreningsmötet den 2 mars ägnades åt Birgittas kloster i Vadstena, på medeltiden och nu. Det var studiegruppen Les Six som berättade från sina studier.

Årsmötet den 16 mars ägde rum i Stefansgården med 18 närvarande medlemmar. Det inleddes med att Stjärnorps blockflöjtsensemble underhöll med musik och ett musikquiz.

Föreningsmötet den 13 april hölls i trädgårdsgruppens regi med 13 deltagare med aktiviteter både ute och inne.

Vårstämning i trädgården gjordes lördagen den 16 april (8 vuxna och 1 barn).

Den 11 maj var det våravslutning med en utflykt till Örberga kyrka (utanför Vadstena), som firade 900 år 2016. 7 medlemmar deltog i utflykten.

Höstens föreningsmöten

Höstens första föreningsmöte var den 5 oktober då en forskare vid Linköpings universitet, David Ludvigsson, höll ett intressant föredrag med titeln ”Guidning i historiska miljöer”. Föredraget gav många intressanta idéer och uppslag i vårt arbete att presentera kyrka och klosterruin i olika sammanhang. 15 personer var med och lyssnade.

Årets höststämning vid Fattigstugan genomfördes i soligt och skönt höstväder lördagen 29 oktober. Det var 12 personer som gjorde i ordning trädgård och hus inför vintern. Efter arbetet grillade vi korv och diskuterade trädgårdens skötsel.

Kvällen den 23 november ägnades åt att titta på en film, ”Medeltidsmässa i Endre kyrka år 1450”. 15 personer var samlade. Efteråt diskuterades upplevelsen av filmen och jämförde med mässfirandet idag i Vreta kloster. Diskussionen leddes av Magnus Fröhler.

Årets sista föreningsmöte den 14 december – 20 år med Vretaklostrets vänner 2016 var det 20 år sedan Vretaklostrets vänner började formera sig till det som blev Föreningen Klosterliv i Vreta. Det firades som en ”Minnenas afton” den 14 december i kombination med den sedvanliga julavslutningen med risgrynsgröt och skinksmörgås. Det var 30 personer som samlades i Fattigstugan, i stort sett ”fullsatt”. Birgitta Alinder höll i

programmet med en snabbexposé över de 20 åren. Ett antal tidigare och nuvarande medlemmar berättade om olika händelser under sin tid. En kväll med högt i tak och mycket god stämning.

Samarbete med skolorna i bygden

Olika upplevelsedagar för skolelever har i församlingens och föreningens regi genomförts även 2016.

Under hösten gav föreningen traditionsenligt elever i årskurs 3 en inblick i klosterlivet genom den visning av kyrkan som Margareta Risarp och Karin Johansson svarade för. Eleverna fick här i olika stationer höra berättas om nunnornas liv, liturgi, hur orgeln fungerar, museet mm. I samband med denna insats för skolornas årskurs 3 ingick också ”nunnensång” under ledning av Elisabeth Land.

Medlemmar från föreningen har medverkat i aktiviteter som församlingen har arrangerat för skolbarn under 2016.

Guidade visningar

Föreningens traditionella onsdagsguidningar har i år lockat 80 betalande deltagare vid 10 guidetillfällen. Guidningarna avslutades vid Fattigstugans örtagård.

Under sommaren har det också arrangerats 2 kyrkogårdsvandringar vid Vreta kloster.

Olyckliga omständigheter, ösregn och fel information i Corren, gjorde att bara 7 betalande deltog.

Förbeställda guidningar, större grupper, har fått professionell guidning i Vreta klosters kyrka och i klosterruinen av föreningens guider vid 13 tillfällen med totalt ca 250 deltagare. Vid ett tillfälle skedde guidningen på tyska. Flera av grupperna hade beställt fika.

Märta Karlsson har varit sammanhållande kraft för beställningar och genomförande av föreningens visningar. Hon arrangerade uppfräschning av guiderna vid ett par kvällar under våren.

Den 2 november hade Klosterföreningen bjudit in alla som under sommaren 2016 varit aktiva och deltagit i föreningens olika aktiviteter, t.ex. de dramatiserade vandringarna och guidning för turister. Det kom 30 personer till Fattigstugan som bjöds på lättare förtäring och tackades för sina insatser.

Dramatiserade vandringar och Östgötadagarna

Klosterföreningens dramatiserade vandringar med rubriken ”Starka kvinnor i Vreta” har spelats 12 gånger under sommarsäsongen med 240 betalande. Spelet har uppskattats mycket av publiken. Alla vandringar avslutades med fika i örtagården vid Fattigstugan. Spelet har gjorts av dramagruppen under ledning av Helena Söderberg.

Föreningen medverkade i Östgötadagarna 3-4 september med öppethållande av Vreta klosters kyrka och dramatiserade vandringar. Avslutningen med servering i Fattigstugan var ett omtyckt inslag. Alf Karlsson hade bakat och serverade tillsammans med Barbro Karlsson årets östgötabakverk, björnbärsbrownies.

Klosterdag i Vreta klostets kyrka 18 september

Tillsammans med Vreta klostets församling har vi sedan några år tillbaka en Klosterdag på hösten. Liunga Pipare spelade medeltida musik. Efter musiken höll Lars Ladell ett föredrag med titeln "Livet i Vreta kloster under 1400-talet" med en liten inblick i hur nunnornas världsbild kunde se ut och om en äventyrlig italiensk besökare.

Värdskap i kyrkan

Under lördagar och söndagar från 5 maj till 28 augusti har frivilliga värdar, i huvudsak medlemmar i Föreningen Klosterliv i Vreta, hållit Vreta klostets kyrka öppen för besökare. Det har varit 16 värdar som tillsammans tagit emot 2521 besökare och hjälpt dem tillrätta.

Studiecirklar

Studiecirkeln Les Six har fortsatt sin verksamhet med Birgitta Alinder som sammanhållande.

Trädgård och Örtagård

Trädgårdsgruppen har under året vidareutvecklat och underhållit örtagården. En folder med beskrivning av växterna i Örtagården togs fram under våren. Under de dramatiserade vandringarna hölls den avslutande scenen i Örtagården och under de ordinarie onsdagsguidningarna erbjöds deltagarna också att se Örtagården.

Snabbkurs under september och oktober – Klosterliv i Vreta

Tre kvällar under hösten har Birgitta Alinder hållit i en snabbkurs om livet i ett cisterciensiskt nunnekloster som Vreta. Kursen baserades på det häfte med titeln "Klosterliv i Vreta" som Klosterföreningen gett ut. Häftet kom i en reviderad upplaga tidigare i år. Deltagare var både nya och gamla klostervänner, ca 10 personer. En uppskattad snabbkurs.

Övrigt

Fattigstugan

Skötsel av stuga och trädgård har ägt rum med hjälp av provisoriska lösningar eftersom föreningen inte har kunnat tillsätta posten som stugvärd. Främst har Arne Karlsson och Elisabeth Land varit engagerade. Gräsklippningen har skötts av närboende Leif Beling. Två städdagar, med städning in- och utvändigt, har arrangerats under året, en på våren och en på hösten.

Det europeiska förbundet och andra cisterciensiska nätverk

Birgitta Alinder har under året varit föreningens kontaktperson mot olika nätverk.

Samarbetet med Föreningen Askeby kloster har fortsatt. Dess medlemmar har bjudits in vid ett par tillfällen under året.

Föreningen var 2016 inte representerad vid Det europeiska förbundet av kloster och klosterplatsers årliga generalförsamling.

Förlagsverksamhet och Östergötlands bokmessa

Boken ”Fokus Vreta kloster. 17 nya rön om Sveriges äldsta kloster” och Margareta Bengtssons ”Britta börjar i klosterskolan” har, jämte föreningens övriga skrifter, även sålts under 2016.

Föreningens skrift ”Klosterliv i Vreta” reviderades under 2015 inför behov av nytryckning. Revideringen av innehållet gjordes av Birgitta Alinder, Arne Karlsson och Lars Ladell. Tryckning av den nya reviderade upplagan fick stöd av Claes och Greta Lagerfeldts stiftelse och Bulle Davidsson hjälpte till med layout. Den var klar i februari 2016.

Föreningen deltog inte i Östergötlands bokmessa 2016, men var fortfarande medlem i föreningen Östergötlands bokmessa.

Stenkilska gravkoret

Föreningens aktiviteter inom området har varit diskussioner i styrelsen och (genom Sture Lahrin) kontakter med Markus Lindberg på Linköpings slotts- och domkyrkomuseum angående hans studie avseende de skelettdelar som ska vara bevarade i Lund. På grund av situationen på museet och svårigheten att lokalisera samtliga skelettdelar återstår den åldersbestämning som avgör om en nyöppning av Stenkilska gravkoret kan vara meningsfull.

Hemsidan

Föreningens hemsida har vidareutvecklats kontinuerligt under året genom arbete av Lars Ladell.

Föreningens bibliotek och arkiv

Föreningens bibliotek har vidareutvecklats med Kristina Ladell som ansvarig. Ett antal böcker har inköpts.

I arkivet har även medlemsutskicken lagrats. Protokoll, verksamhetsdokument jämte föreningens manuskript lagras i såväl fysisk som elektronisk form.

Dräkter

Föreningens dräkter är en god tillgång vid arrangemang som spel, dramatiserade vandringar och guidningar.

Representation vid olika möten

Alf Karlsson representerade till en början föreningen vid de möten som Visit Östergötland arrangerade inför Östgötadagarna 2016. Dessa kontakter handlades i fortsättningen av Sture Lahrin.

Märta Karlsson har varit kontaktperson gentemot Visit Linköping.

Klosterföreningen har under året genom Sture Lahrin varit representerad i Vretaklosterbygdens föreläsningförening.

Sture Lahrin höll föredrag om den genomförda förstudien om det Stenkilska gravkoret på Ljungsbro bibliotek 19 april.

Sture Lahrin var som föreningens kontaktperson närvarande vid Vretaklosterbygdens företagarförening årsmöte.

Marknadsföring

Information om Vreta kloster och guidade visningar presenterades på kommunens och Visit Linköpings hemsidor.

Det lilla bladet om föreningen, dess verksamhet och guideinformation har uppdaterats. Liksom tidigare år har den ingått i den folder som Vretaklosterbygdens företagarförening sammanställt och distribuerat.

Information om sommarens onsdagsguidningar var införd i Östgöta Correspondenten aktuella veckor under sommaren

Föreningen har köpt en affischplats på de informationstavlor som Vretaklosterbygdens företagarförening satt upp vid Hemköp i Ljungsbro och i Blåsväddret.

Föreningens verksamhet har så långt möjligt varit exponerad i församlingstidningen Kyrkbacken och på anslagstavlor i bygden.

Genom att delta i Östgötadagarna blev föreningen representerad bland Visit Östergötlands evenemang och på den karta som blev distribuerad inför evenemanget. Detta har säkerligen också ett allmänt marknadsföringsvärde.

Intern information

Föreningens medlemmar har förutom via hemsidan hållits informerade om kommande verksamhet och andra föreningsangelägenheter genom interna meddelanden (email för dem som har, brev till övriga). Under året har 5 sådana meddelanden gått ut. Till detta kommer kallelser och inbjudningar, från föreningen eller förmedlade av enskilda medlemmar. Härvid har Birgitta Alinder varit en länk mellan de svenska klosterplatserna och Föreningen Klosterliv i Vreta.

Ekonomi

Årets redovisade resultat blev drygt 8 300 kr mot budgeterat -7 000 kr. 2015 var resultatet drygt 1 400 kr. Att årets resultat blev mycket bättre än budget beror till största delen på att kostnaden för tryckningen av skriften "Klosterliv i Vreta" blev mycket lägre än beräknat och att guide- och dramaverksamheten gav större intäkter än budgeterat.

Samarbete med Vreta klostets församling

Föreningen är för sin verksamhet beroende av ett gott samarbete med Vreta klostets församling, refererat på många ställen i denna verksamhetsberättelse, såsom med samarrangemang, marknadsföring, lokaler, utrustning och kontorshjälp.

Samarbete med Sensus

Föreningen har samarbetat med studieförbundet Sensus när det gäller onsdagskvällarnas studieträffar liksom vid annan programverksamhet.

Slutord

Av ovanstående sammanfattning framgår att föreningen under år 2016 haft en varierad och rik verksamhet och vi ser fram emot en spännande fortsättning. Föreningens ambition att lära och sprida kunskap kan ske på flera sätt. I mindre grupper kan specialintressen odlas vilket gör att kloster- och kyrkomiljön kan beskrivas och visas med fördjupad kunskap som grund. Ny teknik kan, rätt använd, bidra till spännande upplevelser av vårt medeltida arv. Föreningens styrelse har under året varit numerärt reducerad. Brist på aktiva medlemmar som vill ta på sig sådana uppgifter är ett problem. Vi hoppas att denna brist avhjälpes. Rätt utnyttjad erbjuder miljön runt Vreta klostets kyrka och klosterruin stora möjligheter för Föreningen Klosterliv i Vreta.

Tack alla medlemmar för 2016!

Ett stort Tack även till Vreta klostets församling och övriga samarbetspartners.

Styrelsen

Arne Karlsson

Margareta Risarp

Anders Ekström

Lars Ladell

Sture Lahrin

